

Sprawozdanie Zarządu Głównego Stowarzyszenia *Otwarta Rzeczpospolita*

styczeń – grudzień 2011 roku

W 2011 roku Stowarzyszeniem *Otwarta Rzeczpospolita* kierował zarząd, w którego skład wchodziło: Paula Sawicka (prezeska), Stefan Cieśla (wiceprezes), Marek Gumkowski (wiceprezes), Jan Herczyński (skarbnik), Elżbieta Petrajtis O'Neill (członkini), Monika Wiczyńska (członkini), Aleksandra Gliszczyńska-Grabias (członkini dokooptowana do zarządu 27.01.2012)

Komisja Rewizyjna: Ludwika Wujec (przewodnicząca), Michał Pankiewicz (członek), Antoni Sułek (członek).

31 grudnia 2011 roku *Otwarta Rzeczpospolita* liczyła 187 członków zwyczajnych: (w Krakowie 9, w Poznaniu 3, w Łodzi 4, w Lublinie 1, w Toruniu 1, w Częstochowie 1, w Opolu 1, w Kędzierzynie Koźlu 1, w Kleszczelach 1, na Helu 1, w Aleksandrowie Kujawskim 1, w Gdańsku 1, we Wrocławiu 1, w Myśliborzu 1, w Holandii – 3, w Niemczech 1, w Kanadzie 4, w USA 3, Danii 1, w Wielkiej Brytanii 1; razem 50 osób). Pozostali członkowie to mieszkańcy Warszawy i okolic. Na liście OR jest jeden członek wspierający: Instytut Tolerancji. W minionym roku przyjęliśmy 6 nowych członków. Z listy skreślono 1 osobę na własną prośbę.

Stowarzyszenie *Otwarta Rzeczpospolita* w 2011 roku było członkiem międzynarodowych organizacji: AEDH i EGAM.

W roku 2011 żegnaliśmy zmarłych członków *Otwartej Rzeczpospolitej*:

Teresę Sikorską

Alinę Brodzką- Wald

Na początku roku 2012 zmarły jeszcze dwie członkinie założycielki OR

Hanna Świda Ziemia i Maria Smoła

**

W roku 2011 Stowarzyszenie zatrudniało dwanaście (12) osób:

Biuro *Otwartej Rzeczpospolitej* prowadziły: Anna Kwiecień (1/2 etatu – do 31 maja 2011), a następnie Karolina Kowalczyk (umowa zlecenie lipiec-grudzień 2011); pracę biura nadzorowały: Ewa Haberka (umowa zlecenie – do 30 czerwca), a potem Magda Utracka (umowa zlecenie – od czerwca do chwili obecnej);

Ze środków projektu *Społeczeństwo przeciw nienawiści* (realizowany maj 2010 – kwiecień 2011, ze środków CEE Trust) zatrudnialiśmy jako koordynatorów i asystentów projektu (zamiennie) Adama Kwietnia (umowy zlecenia maj 2010 - 30 kwiecień 2011), Piotra Tomaszewskiego (umowy zlecenia maj 2010 - 30 kwiecień 2011); oraz Pawła Kwietnia (redagowanie strony internetowej - umowa zlecenie do 30 kwietnia 2011), Przemysława Wiszniewskiego (monitoring z autorskimi komentarzami - umowy o dzieło do 31 kwietnia 2011, umowa o dzieło 1- 31 września; oraz sporządzenie mapy przestępczości w Polsce - umowa o dzieło 1-31 grudnia 2010)

Ze środków projektu edukacyjnego *Zło może urosnąć – przeciw nienawiści* (realizowany maj-czerwiec 2011 ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej) zatrudnialiśmy jako koordynatorkę projektu Magdę Utracką (umowa zlecenie) oraz trenerów: Pawła Kwietnia (umowa zlecenie), Adama Kwietnia (umowa zlecenie), Przemysława Wiszniewskiego (umowy o dzieło), Natalię Wiszniewską (umowa zlecenie).

Ze środków projektu edukacyjnego *Zło może urosnąć – przeciw nienawiści* (realizowany maj-grudzień 2011 ze środków Urzędu m. st. Warszawy) zatrudnialiśmy jako koordynatorkę projektu Magdę Utracką (umowa zlecenie); oraz trenerów: Pawła Kwietnia (umowa zlecenie), Adama Kwietnia (umowa zlecenie), Przemysława Wiszniewskiego (umowy o dzieło), Natalię Wiszniewską (umowa zlecenie), Macieja Wapińskiego (umowa zlecenie), Christelle Walenciak (umowa zlecenie).

Na początku września 2011 roku CEE TRUST przyznał nam następny grant na kontynuację projektu z 2010/2011 roku „*Spółeczeństwo przeciw nienawiści*”. Ze środków tego projektu zatrudniamy koordynatorkę projektu Magdę Utracką (umowa zlecenie od września 2011 roku) oraz asystentkę koordynatora i trenerkę Natalię Wiszniewską (umowa zlecenie); ponadto, Marię Kordalewską (monitoring i opieka nad stroną internetową - umowa zlecenie) i trenerów: Macieja Wapińskiego (umowa zlecenie); Christelle Walenciak (umowa zlecenie).

Księgowość prowadzi Andrzej Wieliczko (umowa zlecenie).

Biuro Otwartej Rzeczpospolitej w okresie finansowania projektu było czynne: poniedziałek, środa, piątek od godziny 10.00 do 14.00; od listopada zmodyfikowaliśmy godziny pracy biura i obecnie jest czynne: poniedziałek, środa, piątek od godziny 11.00 do 16.00.

W okresie objętym sprawozdaniem odbyło się jedenaście zebrań Zarządu Głównego.

**

Sprawozdanie merytoryczne

1. Projekt „*Spółeczeństwo przeciw nienawiści*” (2010/2011) oraz
2. Konkurs prac magisterskich im. Jana Józefa Lipskiego
3. Obchody rocznicy powstania w Getcie Warszawskim
4. Strona internetowa i promocja Stowarzyszenia
5. Cykl otwartych debat
6. „*Zło może urosnąć – przeciw nienawiści*” – projekty edukacyjne
7. Udział OR w spotkaniach, konferencjach, współpraca z organizacjami pozarządowymi
8. Projekt „*Spółeczeństwo przeciw nienawiści – kontynuacja*” (2011/2012)
9. Publikacje
10. Wolontariusze

*

1. Projekt „Spółeczeństwo przeciw nienawiści” (2010/2011)

Otwarta Rzeczpospolita w okresie od 1 maja 2010 do 30 kwietnia 2011 r. realizowała projekt "Spółeczeństwo przeciw nienawiści" dzięki wsparciu udzielonemu przez Trust for Civil Society w Europie Środkowej i Wschodniej. Projekt obejmował:

- a) **monitoring aktów nienawiści:** na podstawie monitoringu prasy obejmującego gazety wydawane na terenie Polski oraz Internetu rejestrowaliśmy akty nienawiści i dyskryminacji wobec przedstawicieli mniejszości narodowych, etnicznych, kulturowych, religijnych, seksualnych i innych, a także wobec materialnych twórców ich kultury (np. akty wandalizmu na cmentarzach). Monitoring prasy ogólnopolskiej oraz regionalnej pozwolił na opis reakcji instytucji publicznych i lokalnych społeczności na te wydarzenia (zob. Raport 2010/2011, zeszyt 1, Nietolerancja w Polsce).
- b) **monitoring inicjatyw na rzecz tolerancji:** rejestrowaliśmy również wydarzenia świadczące o przeciwdziałaniu aktom nietolerancji, reagowaniu na nie i zapobieganiu im i staraliśmy się je wspierać (zob. Raport 2010/2011, Zeszyt 2, Lokalne inicjatywy na rzecz tolerancji w Polsce).
- c) **badanie akt sądowych:** kontynuowaliśmy badanie akt zakończonych spraw sądowych z art. 256 i 257 kodeksu karnego. Zwróciliśmy się o informacje do wszystkich sądów rejonowych w Polsce – uzyskaliśmy informacje o 45 postępowaniach sądowych i zgodę na wgląd do 32 akt spraw karnych, ale mogliśmy dokonać analizy postępowań tylko w 25 sprawach (zob. Raport 2010/2011, Zeszyt 3, Przepiękstwa z nienawiści w Polsce).
- d) **działania administracji i aparatu ścigania wobec aktów nienawiści:** miarę możliwości (m.in. na podstawie monitoringu i podejmowanych interwencji) śledziliśmy działania policji, lokalnych władz samorządowych, a następnie prokuratur i sądów. Informacje na ten temat znajdują się w zeszytach 1, 2, 3 i 4 Raportu 2010/2011)
- e) **interwencje prawne:** nasza wiedza o aktach nienawiści, rasistowskich incydentach i wydarzeniach pochodzi z prowadzonego monitoringu prasy i Internetu, a często takie fakty zgłaszają do nas osoby prywatne, świadkowie wydarzeń. Są to wypowiedzi publiczne, napisy i rysunki na murach, a bardzo często nienawistne treści i dowcipy zamieszczane w Internecie. Z zasady staramy się zgłaszać te przypadki do prokuratur lub policji. Nierzadko nie zostaje nadany tym sprawom bieg, a znaczna część jest umarzana, albo ciągną się miesiącami (omówienie w Raporcie 2010/2011, Zeszyt 4):
- f) **interwencje obywatelskie:** w wielu sprawach, o których była mowa wyżej, niezależnie od tego czy wystąpiliśmy na drogę prawną podejmujemy interwencje zawiadamiając o wydarzeniu stosowne urzędy i instytucje i prosząc o podjęcie stosowych działań – spowodowanie usunięcia szkód, zapewnienie należytej ochrony dewastowanym miejscom itp. Monitorujemy także inicjatywy obywatelskie na rzecz tolerancji (są nimi np.: opieka nad zaniedbanymi cmentarzami, usuwanie rasistowskich napisów, organizowanie akcji i szkoleń). Podejmują je instytucje, organizacje, a często prywatne osoby. Do autorów takich działań kierujemy podziękowania i wyrazy uznania i poparcia (omówienie w Raporcie 2010/2011, Zeszyt 4):

**

2. Konkurs Prac Magisterskich im. Jana Józefa Lipskiego

W 2011 roku miała miejsce XVI edycja konkursu. Do oceny zakwalifikowano 65 prac. Nagrodzono 10 prac (dwie nagrody pierwszego stopnia, w tym jedną im. Jacka Kuronia; trzy nagrody drugiego stopnia, w tym jedną im. Joanny Wiszniewicz; pięć wyróżnień, w tym jedno wyróżnienie specjalne Stowarzyszenia Otwarta Rzeczpospolita oraz jedno wyróżnienie specjalne im. Gajki Kuroniowej). Uroczystość rozdania nagród finansowych i rzeczowych odbyła się 20 czerwca 2011 roku o godz. 17 w Sali im. Adama Mickiewicza PAN. Jury konkursu obradowało w składzie: Bogdan Białek, Grażyna Borkowska, Paweł Dybel, Michał

Głowiński, Agnieszka Grudzińska, Janusz Grzelak, Elżbieta Kiślak, Mirosław Kofta, Jacek Leociak, Mirosława Marody, Maria Ofierska, Szymon Rudnicki, Małgorzata Szpakowska i Jerzy Tomaszewski. Listę laureatów publikujemy na stronie internetowej www.otwarta.org

**

3. Dzień Pamięci o Holokauście w polskiej szkole – 68 rocznica powstania w Getcie Warszawskim

Podobnie jak w latach poprzednich, OR zaproponowała warszawskim szkołom udział w wydarzeniu związanym z przypadającym na 19 kwietnia Dniem Pamięci o Holokauście. Uczniowie prowadzeni przez przewodnika, Jana Jagielskiego z ŻIH-u, mogli przejść ulicami dawnego getta – z ulicy Bohaterów Getta (d. Nalewki) do Pomnika Bohaterów Getta i Traktem Męczeństwa i Walki Żydów na Umschlagplatz.

**

4. Strona internetowa i promocja Stowarzyszenia

Informacje o bieżących i dawnych działaniach OR można znaleźć na stale aktualizowanej stronie internetowej, która umożliwia jednocześnie zainteresowanym osobom, członkom i sympatykom kontakt ze Stowarzyszeniem. Staramy się informować o wszystkich wydarzeniach w kraju i na świecie związanych z podejmowaną przez nas problematyką, o działalności pokrewnych organizacji, a także wynikających ze statutowej działalności stowarzyszenia akcjach i interwencjach. Zamieszczamy także publikacje dotyczące antysemityzmu, mowy nienawiści, różnych form dyskryminacji, kwestii etycznych i edukacji. Ogłaszamy też na stronie nasze apele, listy otwarte i protesty.

W pierwszym półroczu 2011 kontynuowaliśmy comiesięczną wysyłkę newslettera. W drugim półroczu, z powodu dwukrotnej zmiany redaktora strony wysyłka stała się niesystematyczna. Natomiast w związku z ciągnącymi się (niestety) pracami nad nowym kształtem naszej strony internetowej, od listopada nastąpiła przerwa w wysyłce. Kiedy prace nad nową stroną dobiegną końca, co nastąpić ma wkrótce - wznowimy wysyłanie newslettera. Staramy się na bieżąco prowadzić wersję angielską strony (tłumaczy ochotniczo Elżbieta Petrajtis- O'Neill). Strona internetowa OR w nowym kształcie dostępna jest od marca 2012 roku. Nadal prowadzimy konto na portalu społecznościowym Facebook, gdzie na bieżąco informujemy o krokach i interwencjach Stowarzyszenia. Obecnie profil Stowarzyszenia na Facebooku ma 3.168 fanów.

Utrzymujemy kontakt z mediami. Przede wszystkim są to lokalne wydania Gazety Wyborczej, z którymi współpracujemy przy podejmowaniu lokalnych interwencji i które często nas wspierają. Gazeta Stołeczna informuje o niektórych naszych przedsięwzięciach (np. o wydarzeniach związanych z konkursem im. Jana Józefa Lipskiego); wydanie ogólnopolskie GW zamieszcza nasze niektóre listy otwarte i apele oraz artykuły dotyczące naszych projektów Stacje radiowe (PR I, PR II, Radiowa czwórka, TOK FM) i sporadycznie telewizyjne (TVP, TVP Info, Polsat) proszą nas o komentarze do aktualnych wydarzeń. Radiowa czwórka nadała audycje poświęconą warsztatom antydyskryminacyjnym Stowarzyszenia Otwarta Rzeczpospolita. TVP 2 zaprosiła pracowników Otwartej Rzeczpospolitej do programu „Pytanie na śniadanie” jako ekspertów komentujących antysemickie incydenty w Białymstoku.

**

5. Cykl otwartych debat

Kontynuujemy współpracę z Teatrem Polskim w Warszawie przy organizowaniu debat otwartych o ważnych i aktualnych aspektach życia publicznego w Polsce. Miejszem debat jest zawsze Sala Kameralna Teatru Polskiego. W debatach można uczestniczyć za pośrednictwem Internetu, a potem są stale dostępne na stronie internetowej OR: www.otwatra.org. Debaty są również okazją do promowania publikacji związanych z ich tematem. W okresie sprawozdawczym zorganizowaliśmy dwie debaty:

II Publiczna Debata zatytułowana „**Czyja jest przestrzeń publiczna... czyli o tym, że trzeba ze sobą rozmawiać, żeby móc ze sobą żyć**”- dedykowana była pamięci Arnolda Szyfmana – twórcy sceny na ul. Karasia i odbyła się 14 marca 2011. Uczestnicy debaty odpowiadali między innymi na pytania o to czy przestrzeń publiczna jest dla wszystkich? czy budynki, pomniki, symbole, a może zachowania innych ludzi mogą naruszać czyjeś poczucie estetyki? czy każdy powinien czuć się dobrze w przestrzeni publicznej? Dyskusję poprowadziła Bogna Świątkowska z Fundacji Bęc Zmiana. Głos zabrali: Andrzej Oseka, Jakub Szczęśny, Kazimiera Szczuka oraz Joanna Tokarska-Bakir. Debata zgromadziła około 100 gości.

III Publiczna Debata zatytułowana „**Dwie ojczyzny, dwa patriotyzmy... czyli o tym, czy możliwy jest patriotyzm bez ksenofobii**”. Odbyła się 19 września w 35-lecie powstania KOR-u i dedykowana była pamięci jego współtwórcy, Jana Józefa Lipskiego. Dyskusję moderował prof. Jerzy Jedlicki, a panelistami byli Sylwia Chutnik i Henryk Wujec. Między innymi pytano czy historia wielonarodowej Rzeczypospolitej pozostawiła jakieś ślady w świadomości narodowej dzisiejszych obywateli? czy jesteśmy tacy tolerancyjni i otwarci, za jakich się uważamy? czy jesteśmy, jako społeczeństwo, gotowi sprostać wyzwaniom wielonarodowej i coraz bardziej zróżnicowanej kulturowo Europy i stać się jej członkami bez poczucia wyrzekania się polskiej tożsamości narodowej? Po debacie goście wysłuchali mini-koncertu Jacka Kleyffa i Michała Tarkowskiego. Debata gościła około 350 osób.

**

6. „Zło może urosnąć – przeciw nienawiści” – projekty edukacyjne

Cele projektu to promowanie wielokulturowości oraz integracja mniejszości narodowych wśród uczniów ze zwróceniem uwagi na lokalne dziedzictwo; identyfikacja antysemityzmu, ksenofobii oraz wszelkich form nietolerancji. Mottem dla projektów, jest przestroga Marka Edelmana, że „Zło może urosnąć”. Mamy nadzieję, że lekcje tolerancji pozwolą zapobiegać formowaniu się i bezmyślnemu utrwalaniu postaw nacechowanych pogardą dla drugiego człowieka. Apolityczny charakter warsztatów sprawił, że cieszyły się uznaniem i aprobatą. Dyrekcje szkół deklarowały chęć dalszej współpracy oraz zainteresowanie kolejnymi warsztatami. Choć warsztaty były przeznaczone dla szkół publicznych, nasi trenerzy zostali też poproszeni o poprowadzenie warsztatów w szkole prywatnej im. Willy’ego Brandta w Wilanowie. Mamy więc nadzieję, że w przyszłości projekt rozciągniemy także na uczniów szkół niepublicznych. Projekt był finansowany z dwóch źródeł:

- a) warsztaty antydyskryminacyjne finansowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej (maj-czerwiec 2011): trenerzy Stowarzyszenia przeprowadzili warsztaty w 30 klasach szkół ponadpodstawowych dla 566 uczniów z województwa mazowieckiego oraz świętokrzyskiego. W warsztatach uczestniczyli także nauczyciele.
- b) warsztaty antydyskryminacyjne finansowane z dotacji Urzędu m.st. Warszawy (maj – grudzień 2011): trenerzy Stowarzyszenia przeprowadzili warsztaty w 45 klasach z 1089

uczniami warszawskich szkół.

Informacje o projekcie były i są zamieszczane na stronie internetowej Stowarzyszenia www.otwarta.org. Niektóre szkoły zamieszczały relacje z warsztatów na swoich stronach internetowych. O projekcie „Zło może urosnąć – przeciw nienawiści” mówiliśmy w telewizji publicznej w programie „Pytanie na śniadanie”: <http://otwarta.org/o-warsztatach-w-pytaniu-na-sniadanie-1470.html> oraz w Programie 4 Polskiego Radia <http://otwarta.org/o-warsztatach-w-programie-4-polskiego-radia,1522.html>

**

7. Udział OR w spotkaniach, konferencjach, współpraca z organizacjami pozarządowymi

12 stycznia – w spotkaniu w Instytucie Reportażu z Teresą Torańską wokół jej nowej książki "Śmierć spóźnia się o minutę", na którą złożyły się trzy rozmowy Autorki z ocalałcami z Zagłady, Michałem Bristigerem, Michałem Głowińskim i Adamem Danielem Rotfeldem, Otwartą Rzeczpospolitą reprezentowała Monika Wieceżyńska.

26 stycznia - na seminarium dla nauczycieli w Muzeum Historii Kielc, na temat nauczania o antysemityzmie, zorganizowanym przez Instytut Psychologii i Edukacji „Charaktery” w ramach Kieleckich Spotkań Chrześcijańsko–Żydowskich „Wiara – Hatikvah – Miłość” Otwartą Rzeczpospolitą reprezentowali Paweł Kwiecień, Przemysław Wiszniewski i Natalia Wiszniewska.

8 lutego - w kolejnych obradach Komisji Dialogu Społecznego ds. Równego Traktowania działającej przy gabinecie prezydenta Warszawy uczestniczyła Monika Wieceżyńska.

2 marca Sir Robert Andrew Burns KCMG, Specjalny Wysłannik Rządu Brytyjskiego do spraw Holocaustu uczestniczył w organizowanej przez Otwartą Rzeczpospolitą, Żydowski Instytut Historyczny oraz Ambasadę Brytyjską dyskusji na temat przyszłości nauczania o Zagładzie. Uczestnicy spotkania zastanawiali się, w jaki sposób skutecznie zachować wśród następnych pokoleń pamięć o Holokauście i wrażliwość na tematykę Zagłady. Obrady prowadziła Paula Sawicka.

10 marca, Europejska Noc Testów (Testing Night) – akcja organizowana w sobotni wieczór, w 15 miastach Europy - m.in. w Paryżu, Sztokholmie, Budapeszcie, Warszawie, Anvers, Bilbao, Belgradzie przez EGAM (Europejski Ruch przeciw Rasizmowi) - do klubów nocnych poszli podstawieni testerzy. W Warszawie byli to Afrykanie i Polacy, w innych miastach również Arabowie, Romowie, Azjaci. Organizatorką warszawskiej odsłony Europejskiej Nocy Testów była Danuta Stołeczka, członkini Zarządu OR.

9 marca w spotkaniu z Sir Robertem Andrew Burnsem, specjalnym wysłannikiem rządu brytyjskiego ds. związanych z Holocaustem, na zaproszenie Ambadora Wielkiej Brytanii uczestniczyła Paula Sawicka.

19 marca w Fundacji Helsińskiej odbyło się spotkanie z przedstawicielami organizacji studenckich francuskich Romów i Żydów. W dyskusji uczestniczyli przedstawiciele polskich NGO-sów - Wirydarza (program edukacyjny w ramach Fundacji Helsińskiej), Forum na rzecz Różnorodności Społecznej oraz Otwartej Rzeczpospolitej. Otwartą Rzeczpospolitą reprezentowali Elżbieta Petrajtis-O'Neill oraz Adam Kwiecień i Paweł Kwiecień.

- 21 marca odbyło się robocze spotkanie sekretarza generalnego EGAM, pana Benjamin Abtana z Janem Herczyńskim, członkiem Zarządu OR. Omawiano doświadczenia Otwartej Rzeczypospolitej dotyczące współpracy z koalicjami antyrasistowskimi, takimi jak EGAM i Koalicja 11 Listopada. Benjamin Abtan opowiedział o dalszych planach EGAM.
- 21 marca w Urzędzie Miasta Warszawy odbyło się spotkanie Benjamin Abtana z Karoliną Malczyk-Rokicińską, pełnomocniczką Prezydenta m. st. Warszawy do spraw równego traktowania, oraz z Anną Fomicz. Dyskusja dotyczyła przede wszystkim wyników ogólnoeuropejskiej akcji European Testing Night, zorganizowanej w 15 miastach Europy w dniu 5 marca przez EGAM (European Grassroots Antiracist Movement). Otwartą Rzeczpospolitą reprezentował Jan Herczyński.
- 24 marca w Sali Kolumnowej Pałacu Prezydenckiego odbyła się konferencja inaugurująca Forum Debaty Publicznej „Społeczeństwo obywatelskie – kapitał społeczny”. W konferencji, zatytułowanej „Aktywność obywatelska – szanse i bariery”, uczestniczyło ponad dwustu przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz samorządów terytorialnych z całego kraju, a także eksperci i dziennikarze. Otwartą Rzeczpospolitą reprezentowała Monika Wieczyńska.
- 12 kwietnia na Wydziale Politologii UMCS w Lublinie odbyła się debata "Nic nie widzę, nic nie słyszę, nic nie mówię - prawa człowieka na uniwersytecie". W spotkaniu wzięli udział: dr Krzysztof Iwańczuk, pełnomocnik rektora ds. studenckich UMCS, dr Tomasz Kitliński z Zakładu Historii Filozofii Nowożytnej UMCS, Piotr Pokorny, rzecznik praw studenta KUL. Otwartą Rzeczpospolitą reprezentował mec. Stefan Cieśla - członek Zarządu Stowarzyszenia.
- 23-24 maja w Katowicach odbyło się pierwsze forum wymiany doświadczeń pt. "Kształtowanie gwarancji ochrony praw i wolności człowieka i obywatela". W obradach uczestniczyła przedstawicielka Otwartej Rzeczypospolitej, Monika Wieczyńska.
- 12 sierpnia w audycji Radia dla Ciebie w cyklu "Wieczór w ogrodzie" Anna Karna i Marek Wiernik rozmawiali o wielokulturowości w Polsce z prof. Piotrem Balcerowiczem, filozofem orientalistą z Uniwersytetu Warszawskiego, Ton Wan Anh, korespondentką Radia Wolna Azja, Asadullahem Bhullar, prezydentem społeczności pakistańskiej w Polsce oraz Przemysławem Wiszniewskim ze stowarzyszenia Otwarta Rzeczpospolita.
- 18 sierpnia na zaproszenie Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych Stowarzyszenie 'Nigdy Więcej' zaprezentowało w Sejmie program walki z rasizmem i ksenofobią na stadionach w kontekście EURO 2012.
- 30 września odbyła się debata „Wielokulturowość: bogactwo czy balast”, zorganizowana przez Białostocki Ośrodek Kultury w ramach trwającego w mieście festiwalu "Inny Wymiar". Nie bójmy się powiedzieć, że coś jest złe, jeśli jest złe. Korzystajmy z wolności słowa, ale uważajmy, aby nasza mowa nie raniła innych - mówiła w Famie Paula Sawicka ze Stowarzyszenia Otwarta Rzeczypospolita, która była gościem debaty.
- 14-15 lipca w Londynie odbyły się warsztaty „Media Relations” organizowane przez Media Diversity Institute. Otwartą Rzeczpospolitą reprezentowały Magda Utracka i Natalia Wiszniewska. Zajęcia prowadzone przez byłych dziennikarzy BBC – Lily Poberezhską i Tima Grout-Smith'a miały na celu uświadomienie uczestnikom w jaki sposób funkcjonują media oraz jak komunikować się z mediami aby zainteresować je problemami poruszonymi przez organizacje NGO.

- 10 października w gabinecie Prezydenta Miasta st. Warszawy odbyło się spotkanie podsumowujące prace zespołu zadaniowego opracowującego pilotażowy program antydyskryminacyjny "Różnorodna Warszawa". Otwarta Rzeczpospolita została uhonorowana dwoma dyplomami z podziękowaniami za "osobiste zaangażowanie w prace zespołu zadaniowego nad opracowaniem pilotażowego programu na rzecz promowania różnorodności i przeciwdziałania dyskryminacji", podpisanymi przez Prezydent Hannę Gronkiewicz-Waltz.
- 28 października w siedzibie Stowarzyszenia Lambda w Warszawie odbyło się piąte spotkanie koalicji "Edukacja na rzecz Równości i Różnorodności". Otwartą Rzeczpospolitą reprezentowała Natalia Wiszniewska. Na spotkaniu omówione zostały rekomendacje w zakresie włączania edukacji antydyskryminacyjnej do systemu edukacji formalnej w Polsce, cele strategii oraz dalsze plany koalicji.
- 16 listopada w Teatrze Żydowskim w Warszawie już po raz 14-ty wręczono Medale "Zasłużonych dla Tolerancji". Wyróżnienie to jest przyznawane przez Fundację "Tolerancja". Tegorocznymi laureatami zostali: prof. Danuta Hübner, abp Abel, ks. Adam Boniecki, prof. Ronald Hill, prof. Barbara Engelking, Jacek Leociak, red. Ewa Ewart oraz prof. Jerzy Jedlicki - Przewodniczący Rady Programowej Stowarzyszenia Otwarta Rzeczpospolita, któremu serdecznie gratulujemy.
- 18 listopada zakończyła urzędowanie Katarzyna Hall, Minister Edukacji Narodowej. Powołany przez nią 25 listopada 2010 roku zespół ds. nauczania o Holokauście, do którego powołała m.in. prezeskę OR Paulę Sawicką, odbył zaledwie trzy spotkania i mimo zapału jego członków, nie miał żadnych realnych możliwości działania. Podsumowując – był to jeszcze jeden nieudany akces OR do współpracy z organami państwa (poprzednio był to udział w zespole Pełnomocniczki Rządu ds. Równego Traktowania, min. Radziszewskiej).
- 23 listopada w siedzibie OR odbyło się spotkanie przedstawicieli Stowarzyszenia (Elżbieta Petrajtis-O'Neill, Magda Utracka, Jan Herczyński, Marek Gumkowski) z przebywającymi w Polsce przedstawicielami AEDH: Pierre'em Barge, prezesem AEDH, i Marie Bazin, jego asystentką. Pierre Barge poinformował, że w związku z jego odejściem w kwietniu 2012 r. nastąpi zmiana na stanowisku prezesa AEDH. Wyraził nadzieję, że OR będzie współpracować z AEDH pod nowym kierownictwem.

**

8. „Społeczeństwo przeciw nienawiści – kontynuacja” 2011/2012

Ponieważ projekt „Społeczeństwo przeciw nienawiści” został dobrze oceniony przez sponsora, po jego zakończeniu i rozliczeniu mogliśmy złożyć wniosek o jego kontynuację i na początku września 2011 roku CEE TRUST przyznał nam nowy grant w wysokości 60.000 USD. II edycja projektu zaplanowana jest na wrzesień 2011 – listopad 2012. W jej ramach kontynuujemy badanie akt sądowych, monitoring aktów nietolerancji i inicjatyw na rzecz tolerancji. Tę edycję uzupełniliśmy o działania dotąd finansowane z innych źródeł - wspólne debaty publiczne z Teatrem Polskim w Warszawie i cykl bezpłatnych dla szkół warsztatów antydyskryminacyjnych (lekcji tolerancji) skierowanych do uczniów szkół ponadpodstawowych na terenie całej Polski. Od września do końca roku 2011 został powołany zespół, uruchomione zostały lekcje tolerancji, rozpoczęte prace nad projektem nowej strony internetowej i przygotowane i rozesłane listy do sądów o dostęp do akt. Planowaliśmy w tej edycji projektu skupić się na badaniu akt prokuratorskich, żeby już na etapie zgłoszeń i postępowań przygotowawczych poznać losy wydarzeń o charakterze nienawistnym. Dlatego staraliśmy się o rozmowę z Prokuratorem Generalnym – niestety bezskutecznie, nie udało się

nam zainteresować urzędu naszym projektem, ani nawet go przedstawić. Bardziej szczegółowo przedstawimy projekt po jego zakończeniu.

**

9. Publikacje

a) Raport 2010/2011: materiał projektu *Spoleczeństwo przeciw nienawiści* oraz jego analiza składają się na Raport 2010/2011. Do Raportu włączyliśmy także sprawozdanie z warsztatów antydyskryminacyjnych finansowanych z innych źródeł i omówionych w tym sprawozdaniu oddzielnie oraz poprawiona wersja publikowanego wcześniej „Poradnika obywatela”. Raport został opublikowany w 1000 egzemplarzach oraz na stronie internetowej OR. Składa się z sześciu zeszytów:

1. Nietolerancja w Polsce. Kronika wydarzeń na podstawie monitoringu prasy 2010/2011
2. Lokalne inicjatywy na rzecz tolerancji w Polsce na podstawie monitoringu prasy 2010/2011
3. Przystępstwa z nienawiści w Polsce na podstawie badania akt sądowych z lat 2010-2011
4. Interwencje prawne i obywatelskie 2010/2011
5. Poradnik obywatela
6. Warsztaty antydyskryminacyjne dla uczniów gimnazjów i szkół średnich.

Raport 2010/2011 i podsumowanie projektu przedstawiliśmy na konferencji 6 maja 2011, która miała miejsce w siedzibie Fundacji im. Stefana Batorego.

b) Franek Pavloff, Brunatny poranek, przekład Barbara Checińska – opowiadanie dla młodzieży wznowione przez OR na potrzeby projektów edukacyjnych. Pierwsze wydanie dofinansowała Ambasada Francji.

c) Michał Głowiński, Czarna godzina – opowiadanie pochodzące z książki *Czarne sezony* udostępnione nam przez Autora do wykorzystania w projektach edukacyjnych.

d) 40 lat później. 1968 – 2008. Zapis debaty – praca nad tą pozycją ciągle jest w toku i mimo wielokrotnych zobowiązań nie ukończyliśmy jej w roku 2011 (prace redakcyjne są na ukończeniu i ostatecznie książka ukaże się najpóźniej w pierwszych dniach maja 2012).

10. Wolontariusze Otwartej Rzeczypospolitej

Nowością w działalności OR jest systematyczna współpraca z wolontariuszami. Jest to ogromna zasługa Magdy Utrackiej, która szefuje obecnie naszemu biur. Stale korzystamy z pomocy 15 wolontariuszy, którzy uczestniczą we wszystkich naszych przedsięwzięciach „na zewnątrz” oraz często wspierają pracę biura. Są to osoby, które zgłosiły się na nasze ogłoszenie, albo dowiedziały się od znajomych, że poszukujemy wolontariuszy. Z kolei studenci z Samorządu UW zapewniają nam pomoc przy obsłudze video i foto organizowanych przez nas wydarzeń oraz rozpowszechnianiu wśród studentów informacji o nich i zaproszeń. Wszystkie pracownice biura zatrudnione przy aktualnych projektach zaczynały współpracę z OR jako wolontariuszki.

Niezależnie od tej, nowej na taką skalę w OR, współpracy z wolontariuszami, stale korzystamy z ochotniczej pracy naszych członków. W roku 2011 były to ekspertyzy i opinie dotyczące zebranych w toku projektów materiałów, prowadzenie i udział w debatach publicznych, tłumaczenia, redagowanie naszych publikacji, porady prawne, a także praca zarządu OR.

Warszawa, dnia 13.04.2012 roku